Cod ECLI ECLI:RO:CABUC:2019:023.000393

Dosar nr. 6183/2/2018

ROMANIA
CURTEA DE APEL BUCUREŞTI
VECHE - SECŢIA A VIII-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ŞI FISCAL
SENTINŢA CIVILĂ NR. 393
Şedinţa publică de la 04 Februarie 2019
Curtea constituită din:
Preşedinte: Ioana Drăguşanu
Grefier: Elena - Lelia Toma

Pe rol se află judecarea cauzei de contencios administrativ şi fiscal formulată de reclamantul CONSILIUL NAŢIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂŢII, în contradictoriu cu pârâtul MATEI CRISTINEL, având ca obiect „constatarea calităţii de lucrător/colaborator al Securităţii".

Dezbaterile au avut loc în cadrul şedinţei publice de la data de 11.01.2019, fiind consemnate în cuprinsul încheierii de şedinţă de la acea dată, care face parte integrantă din prezenta hotărâre, când instanţa, având nevoie de timp pentru a delibera, în temeiul art. 396 alin. 1 C.pr.civ., a amânat pronunţarea pentru data de 18.01.2019, 31.01.2019, respectiv 04.02.2019, când a hotărât următoarele:

CURTEA,

Prin cererea înregistrată la data de 08.08.2018, reclamantul Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii a formulat acţiune în constatare, solicitând instanţei să aprecieze asupra calităţii de colaborator al Securităţii în ceea ce îl priveşte pe domnul Matei Cristinel.

În motivare, reclamantul a arătat că, prin cererea nr. P 7031/10/25.05.2010, adresată C.N.S.A.S. de către Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluţionarilor din Decembrie 1989, se solicita verificarea în ceea ce îl priveşte pe domnul Matei Cristinel, în calitate de deţinător al titlului de luptător pentru Victoria Revoluţiei din Decembrie 1989. Având în vedere prevederile art. 3 lit. z) din Ordonanţa de Urgenţă a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar şi deconspirarea Securităţii, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 2S 3/2008, cererea formulată de către Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluţionarilor din Decembrie 1989 este legală.

Aşa cum rezultă şi din cuprinsul Notei de Constatare nr. DI/l/643/26.03.2015, domnul Matei Cristinel, elev anul I în cadrul Scolii Militare de ofiţeri activi de Transmisiuni, fost recrutat în vederea încadrării informative a colectivului de elevi din anul I de studiu, a colaborat cu organele de Securitate şi după finalizarea studiilor a fost preluat în legătura Direcţiei a IV-a, Biroul Contrainformaţii al UM 01905 Deveselu, iar ulterior de către Biroul de Contrainformaţii al UM 01925 Bucureşti. A semnat un angajament prin care preia numele conspirativ „Dumitrescu".

Identitatea între pârât şi sursa „Dumitrescu" este dovedită fără putinţă de tăgadă, aşa cum rezultă şi din raportul de expertiză criminalistică nr. 601/06.06.2018, care stabileşte că persoana care a redactat manuscris Angajamentul datat 25.12.1978 şi Chitanţa din 23.07.1983, este scriptorul executant al înscrisurilor olografe intitulate „Notă informativă" din 13.05.1983 şi 17.05.1983, ambele note existente în dosarul fond informativ nr. I 372380, respectiv, domnul Matei Cristinel.

În ipoteza în care pârâtul nu confirmă că înscrisurile identificate şi reţinute în probaţiune îi aparţin, reclamantul solicită încuviinţarea efectuării unei expertize grafoscopice.

În concluzie, solicită instanţei să aprecieze asupra calităţii de colaborator al Securităţii în ceea ce îl priveşte pe domnul Matei Cristinel, analizând relevanţa, în lumina prevederilor art. 2 lit. b din O.U.G. nr. 24/2008, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 293/2008, a materialelor reţinute în Nota de Constatare nr. DI/l/643/26.03.2015.

Astfel, pentru colaborarea prin furnizare de informaţii trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiţii:

1. Informaţiile furnizate Securităţii să se refere la activităţi sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist.

Reţine, astfel, în probaţiunea prezentei cauze, Notele informative identificate în dosarul nr. I 372380 (cotă C.N.S.A.S.) furnizate cu numele conspirativ „Dumitrescu", în care se arată:

- „Sursa informează că, pe data de 10.05.1983, am mers împreună cu Lt. B. E. în oraş. /../Sursa informează că uneori Lt. B. se manifestă nemulţumit de faptul că este militar şi aduce chiar injurii instituţiei. Se manifestă nemulţumit de nivelul de trai din ţara noastră, afirmând că totul este foarte scump şi nu te poţi distra din cauză că nu-ţi ajung banii." (f. 18); j
- „Sursa informează că, în urmă cu câteva, a mers împreună cu Lt. B. la domiciliul sursei. Aici a avut loc o discuţie între sora sursei şi susnumitul referitor la intenţia de a pleca în Italia a surorii ofiţerului. Acesta afirmă că atât părinţii lui cât şi părinţii adoptivi ai acesteia nu au fost de acord cu plecarea în Italia, dar nu au putut-o lămuri. Aceasta ţine cu orice preţ să emigreze deşi, din câte a înţeles sursa, nu pentru că ar vrea neapărat să meargă la soţ (aşa cum susţine), ci pentru simplul motiv că vrea să plece. Iniţial, Lt. B. a rupt relaţiile cu sora sa, actual însă a afirmat că o scoate la film şi la plimbare şi este la curent cu situaţia cumnatului său care este fugit. Relaţiile sunt foarte apropiate şi datoriţi faptului că el locuieşte la sora mai mare, iar sora mică (cea care vrea să emigreze) vine în vizită foarte des la sora sa mare, servind de cele mai multe ori masa. discutate, a mai reieşit că uneori chiar doarme la sora sa. " (f. 19).

Este evident că, în perioada comunistă, intenţia de a părăsi definitiv tara era considerată o atitudine potrivnică regimului comunist, cunoscută fiind politica dusă de regimul totalitar de îngrădire a liberei circulaţii.

De altfel, dorinţa de a emigra era privită de conducerea statului ca o contestare a condiţiilor „deosebite" de viaţă asigurate de regim, fiind atent monitorizată de organele de Securitate.

În legătură cu această primă condiţie, observă că interpretarea teleologică a prevederilor art. 2 lit. b, duce la concluzia că legiuitorul a urmărit să atribuie calitatea de colaborator al Securităţii, persoanelor care, prin denunţurile lor, nu au menajat interesele celor denunţaţi, deşi puteau, şi, mai mult, desconsiderarea acestor interese nu este compatibilă cu principiile moralei publice. Astfel, delimitând sfera atitudinilor potrivnice regimului comunist, legiuitorul a urmărit ca, pe de o parte, să excludă denunţurile care, de obicei, rămâneau fără urmări asupra celui denunţat, şi, pe de altă parte, să excludă şi denunţurile care ar fi putut avea urmări, dar care sunt compatibile cu principiile moralei publice într-o societate democratică. În consecinţă, dacă denunţarea unei conduite era potenţial nocivă pentru cel denunţat şi, în plus, un astfel de denunţ nu şi-ar mai avea rostul într-o ordine democratică, rezultă că ne aflăm în faţa denunţării unei conduite potrivnice regimului comunist. O interpretare contrară, restrictivă, care ar înţelege prin „atitudini potrivnice regimului" doar manifestarea explicită a dorinţei persoanei denunţate de răsturnare a regimului comunist, este de neconceput pentru că ar institui o inegalitate de tratament cu privire la persoane care au denunţat în egală măsură atitudini a căror incriminarea era tipică regimurilor dictatoriale (acte normative prin care se reglementau dreptul la liberă circulaţie, condiţiile prin care contactele cu cetăţenii străini erau legale, acte normative prin care se interzicea avortul, etc). Indiferent că ne aflăm în faţa unei delaţiuni care se referea la criticile aduse regimului totalitar, ascultarea emisiunilor posturilor de radio interzise sau la opţiunile religioase, toate aceste conduite fac parte din sfera manifestărilor potrivnice regimului întrucât acestea erau neagreate regim, îngrădite de acesta şi, în schimb, permise într-o ordine democratică.

Pentru argumentele expuse, reclamantul apreciază că prima condiţie impusă de legiuitor în constatarea calităţii de colaborator, este asigurată.

2. Informaţiile prevăzute la punctul 1 să vizeze îngrădirea drepturilor si libertăţilor fundamentale ale omului. Şi această condiţie este asigurată deoarece, nu se poate reţine că furnizarea unor informaţii de asemenea natură nu a fost făcută conştient, având reprezentarea clară a faptului că relatări ca cele prezentate anterior nu rămâneau fără urmări. Altfel spus, prin furnizarea acestor informaţii, pârâtul a conştientizat că asupra persoanei la care s-a referit în

delaţiunea sale se pot lua măsuri de urmărire şi verificare (încălcarea dreptului la viaţă privată) şi, prin urmare, a vizat această consecinţă.

În concluzie, informaţiile furnizate de domnul Matei Cristinel au vizat îngrădirea dreptului la viaţă privată prevăzut de art. 17 din Pactul Internaţional cu privire la Civile şi Politice.

In drept, acţiunea se întemeiază pe conţinutul articolelor: art. 3 lit. z), art. 2 lit. D), art. 5 alin. 1, art. 8 lit. a), art. 11 alin. 1 ale Ordonanţei de Urgenţă a Guvernului nr. 24/2003 privind accesul la propriul dosar şi deconspirarea Securităţii, aprobată cu modificări şi completări prin Legea 293/2008, coroborate cu art. 31 alin. 2 şi art. 35 alin. 5, lit. a din Regulamentul de organizare şi funcţionare al C.N.S.A.S. adoptat prin Hotărârea nr. 2/2008, precum şi pe dispoziţiile articolului 194 al Codului de Procedură Civilă.

Pârâtul Matei Cristinel nu a formulat întâmpinare, însă s-a prezentat la termenele de judecată stabilite, punând concluzii asupra fondul cauzei.

Analizând materialul probator administrat în cauză, Curtea reţine următoarele:

Prin cererea nr. P 7031/10/25.05.2010, adresată C.N.S.A.S. de către Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluţionarilor din Decembrie 1989 (fila 38), s-a solicitat verificarea, în conformitate cu art. 3 lit. z) din Ordonanţa de Urgenţă a Guvernului nr. 24/2008, în ceea ce îl priveşte pe pârâtul Matei Cristinel, în calitate de deţinător al titlului de Luptător pentru Victoria Revoluţiei din Decembrie 1989.

Prin nota de constatare nr. DI/I/643/26.03.2015, întocmită de CNSAS – Direcţia Investigaţii (filele 17-36), s-a reţinut că pârâtul Matei Cristinel a fost recrutat, în perioada în care era elev anul I în cadrul Scolii Militare de ofiţeri activi de Transmisiuni Sibiu, în vederea încadrării informative a colectivului de elevi din anul I de studiu, în baza raportului cu propunerea de recrutare în calitate de colaborator a elevului Matei Cristinel din 15.12.1978 (filele 43-44).

La data de 25.12.1978, pârâtul a semnat olograf un Angajament (fila 47), fiindu-i atribuit numele conspirativ „Dumitrescu" (fila 36).

Potrivit dispoziţiilor art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008, colaborator al Securităţii este „persoana care a furnizat informaţii, indiferent sub ce formă, precum note şi rapoarte scrise, relatări verbale consemnate de lucrătorii Securităţii, prin care se denunţau activităţile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist şi care au vizat îngrădirea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului".

Din analiza înscrisurilor aflate la dosar, reiese întrunirea primei cerinţe legale, respectiv furnizarea de către pârât organelor de securitate a unor informaţii privind activităţi sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist.

În ceea ce priveşte sintagma activităţi sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist, Curtea apreciază că, din perspectiva raţiunii şi finalităţii legii, trebuie avut în vedere ceea ce autorităţile regimului comunist considerau, factum notorium, ca fiind activităţi şi/sau atitudini potrivnice regimului, întrucât aprecierea proprie a acestora era cea care declanşa luarea de măsuri împotriva persoanelor vizate de delaţiuni, aceste autorităţi fiind cele care defineau în mod discreţionar atât ceea ce era permis, cât şi ceea ce era interzis în societatea românească, fapt caracteristic de altfel tuturor regimurilor totalitare.

Materialele furnizate de pârât pe parcursul colaborării cu organele de securitate, care îndeplinesc prima condiţie impusă de legiuitor, au fost identificate în dosarul nr. I 372380 şi se referă la comentarii legate de nivelul de trai din România și intenția de a părăsi definitiv ţara.

Astfel, Curtea reţine că în dosarul nr. I 372380 vol. 1 (f.73-74 din dosarul instanţei) se regăsesc următoarele informaţii furnizate de pârât:

- „Sursa informează că, pe data de 10.05.1983, am mers împreună cu Lt. B. E. în oraş. /../Sursa informează că uneori Lt. B. se manifestă nemulţumit de faptul că este militar şi aduce chiar injurii instituţiei. Se manifestă nemulţumit de nivelul de trai din ţara noastră, afirmând că totul este foarte scump şi nu te poţi distra din cauză că nu-ţi ajung banii."

- „Sursa informează că, în urmă cu câteva zile, a mers împreună cu Lt. B. la domiciliul sursei. Aici a avut loc o discuţie între sora sursei şi susnumitul referitor la intenţia de a pleca în Italia a surorii ofiţerului. Acesta afirmă că atât părinţii lui cât şi părinţii adoptivi ai acesteia nu au fost de acord cu plecarea în Italia, dar nu au putut-o lămuri. Aceasta ţine cu orice preţ să emigreze deşi,

din câte a înţeles sursa, nu pentru că ar vrea neapărat să meargă la soţ (aşa cum susţine), ci pentru simplul motiv că vrea să plece. Iniţial, Lt. B. a rupt relaţiile cu sora sa, actual însă a afirmat că o scoate la film şi la plimbare şi este la curent cu situaţia cumnatului său care este fugit. Relaţiile sunt foarte apropiate şi datoriţi faptului că el locuieşte la sora mai mare, iar sora mică (cea care vrea să emigreze) vine în vizită foarte des la sora sa mare, servind de cele mai multe ori masa. discutate, a mai reieşit că uneori chiar doarme la sora sa.",

Faţă de conţinutul acestor delaţiuni, Curtea reţine că, prin informaţiile furnizate, pârâtul a denunţat atitudini ce puteau fi considerate în mod rezonabil a fi potrivnice regimului totalitar comunist, apte a genera îngrădirea dreptului la viaţă privată şi libertăţii de exprimare, aparţinând persoanei vizate în nota informativă întocmită şi fiind de natură a atrage consecinţe negative asupra acelei persoane indicate.

Astfel, este de notorietate faptul că, în perioada comunistă, atât criticile referitoare la condiţiile de trai din România, cât şi intenţia de părăsi definitiv ţara reprezentau atitudini potrivnice regimului comunist, cunoscută fiind politica dusă de regimul totalitar de îngrădire a liberei circulaţii. De altfel, dorinţa de a emigra era privită de conducerea statului ca o contestare a condiţiilor „deosebite" de viaţă asigurate de regim, fiind atent monitorizată de organele de Securitate. Este, de asemenea, de notorietate faptul că tentativa de trecere a frontierei, în afară de natura sa infracţională, era privită cu suspiciune de către organele în drept, pe motiv că, astfel, cetăţenii români ajunşi în străinătate puteau oferi informaţii despre situaţia economică şi socială a României, destrămând astfel barierele informaţionale controlate de partid.

Curtea constată că şi cea de-a doua condiţie legală, prevăzută de art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008, este îndeplinită în cauză, deoarece nu se poate susţine că furnizarea unor informaţii de asemenea natură nu a fost făcută conştient, pârâtul având reprezentarea clară a faptului că relatări precum cele prezentate anterior nu puteau rămâne fără urmări. Altfel spus, prin furnizarea acestor informaţii, pârâtul a conştientizat faptul că asupra persoanelor la care s-a referit în delaţiunile sale se puteau lua măsuri de urmărire şi verificare şi a vizat această consecinţă.

În concluzie, Curtea reţine că informaţiile furnizate de pârât au îngrădit dreptul la viaţă privată, prevăzut de art. 17 din Pactul Internaţional privind Drepturile Civile şi Politice.

Faţă de aceste considerente, având în vedere că în cauză sunt întrunite condiţiile prevăzute de art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar şi deconspirarea Securităţii, Curtea, în temeiul art. 11 alin. 1 din acelaşi act normativ, va admite prezenta acţiune şi va constata calitatea pârâtului de colaborator al Securităţii.

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREŞTI
SECŢIA
Prezenta copie, fiind conformă cu originalul aflat în dosarul acestei instanţe Nr. .... se legalizează de noi.
GREFIER ŞEF,

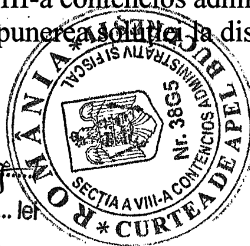
PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂŞTE:

Admite acţiunea formulată de reclamantul CONSILIUL NAŢIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂŢII, cu sediul în sector 3, Bucureşti, str. Matei Basarab, nr. 55-57, în contradictoriu cu pârâtul MATEI CRISTINEL, cu domiciliul în sector 2, Bucureşti, Bd. ....

Constată calitatea pârâtului de colaborator al Securităţii.

Cu drept de recurs în termen de 15 zile de la comunicare, cererea de recurs urmând se depune la Curtea de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal.

Pronunţată astăzi, 04.02.2019, prin punerea soluţiei la dispoziţia părţilor prin mijlocirea grefei instanţei.

Preşedinte
Ioana Drăguşanu

Grefier
Elena Lelia Toma

S-a anulat chitanţa/foaia de vărsământ Nr. .... în sumă de .... lei
GREFIER ŞEF,

Red./Tehnored./ I.D.
4 ex./ ..../............/2019
Com.. 2 ex./........../........./2019

Definitivă prin neapelare la 13.12.2019